

Afdeling Gipskamer, locatie AZU

Harde halskraag

(type SOMI jr. of Philadelphia)

Binnenkort krijgt u een harde halskraag of u hebt er zojuist een gekregen.

Deze halskraag biedt bescherming en steun aan de halswervelkolom.

Foto 1: Philadelphia halskraag

U krijgt deze halskraag:

- Omdat één of meerdere halswervels operatief zijn vastgezet.
- Omdat één of meerdere wervelbogen operatief zijn verwijderd.
- Omdat er een combinatie van bovenstaande is toegepast.
- Omdat uw halswervelletsel conservatief behandeld wordt.
- Na het dragen van een Haloframe.

In deze folder kunt u meer lezen over deze halskraag.

Foto 2: Philadelphia halskraag (2 delen)

De harde halskraag

Is een kant en klare voorziening van een kunststofschuim (polystyreen), verstevigd met delen van een harde kunststof. Deze wordt door een orthopedisch instrumentenmaker of gipsverbandmeester bij u aangelegd. Dit duurt ongeveer 15 minuten.

De kraag bestaat uit 2 delen, een voor- en een achterschaal. Deze schalen zijn aan 2 kanten met elkaar verbonden door klittenbanden.

Aan de voorkant zit de kraag goed:

- Als uw kin in de daarvoor bestemde uitsparing ligt.
- Als deze afsteunt op het borstbeen.

Aan de achterkant zit de kraag goed:

- Als deze afsteunt tegen het achterhoofdsgat.
- Als deze afsteunt tussen de schouderbladen.

Foto 3: Voor

Foto 4: Zij

Foto 5: Achter

Doel van de harde halskraag

Het belangrijkste doel is dat de nekwerwelkolom beschermd wordt tegen te veel bewegelijkheid (buigen, strekken, draaien en zijwaarts knikken) en te grote krachten.

De stabiliteit ervan wordt bepaald door nekwerfels, tussenwervelschijven en niet in de laatste plaats door bandstructuren.

Een letsel of operatie heeft hier, al dan niet tijdelijk, invloed op.

Na een operatieve behandeling dient een halskraag voor:

- Rust in het operatiegebied en wond.
- Het vast blijven zitten van metaal, indien er wervels vastgezet zijn.
- Het eerder overeind en uit bed komen.
- Een geleidelijk hergebruik van de nek, na het dragen van een Haloframe.

Bij een conservatieve behandeling dient een halskraag voor:

- Het tot rust komen van banden.
- Het vastgroeien van een wervelbreuk.
- Het voorkomen van (toename) beschadiging of prikkeling van het ruggenmerg en/of zenuwen.
- Het eerder overeind en uit bed komen.
- Een geleidelijk hergebruik van de nek, na het dragen van een Haloframe.

Belangrijke tips

- Wees niet bang uw nek te bewegen.
- Vraag uw behandelend specialist of en zo ja, wanneer u de halskraag af mag doen.
- Geef toe aan de beperkingen die de halskraag u oplegt.
- Draag een katoenen kous onder de halskraag.
- Voorkom een stoppelbaard, dit geeft minder irritatie.

Hoe om te gaan met de halskraag

Halskragen zijn vaak irritant en beperkend, maar nodig. U mag nu eenmaal meer mét een halskraag dan zonder. Het moet duidelijk zijn wanneer u de kraag af mag doen, dit kan per indicatie en per patiënt verschillend zijn. Dit geldt ook voor de duur van het dragen van de halskraag.

Omdoen

Dit kan gedaan worden terwijl u ligt of zit (staat). Dit is afhankelijk van de indicatie en uw algemene gesteldheid. Als u mag en kunt zitten (staan) is het geen probleem om de kraag zittend (staand) om te doen, mits u uw hoofd recht houdt. Met hulp is dit wellicht makkelijker te doen. Zorg ervoor dat de voorkant over de achterkant zit. Er is dan meer houvast voor het klittenband (zie foto 4).

De halskraag moet passend zitten, dat wil zeggen goed aansluiten en afsteunen op het achterhoofd, de schouders, de kin en het borstbeen. (zie foto 3, 4 en 5).

NB

Een te strak zittende kraag kan leiden tot irritatie van de huid, moeilijk slikken en moeilijk praten.

Een te los zittende halskraag kan leiden tot een te grote bewegelijkheid van de nek (zie 'Doel van de halskraag').

Tip 1: Maak de halskraag aan één kant los als u deze afdoet.

Tip 2: Ga, indien mogelijk en toegestaan, voor een spiegel staan als u de kraag omdoet.

Verzorging

Het is de bedoeling dat uw nek, kin en achterhoofd worden verzorgd.

Het is van belang dagelijks de huid schoon en droog te houden en vroegtijdig drukplekken of irritatie vast te stellen.

Instructie hiervoor krijgt van verpleegkundigen, een gipsverbandmeester of een orthopedisch instrumentenmaker.

Na een operatie zal de wond dagelijks verzorgd moeten worden.

Douchen en haren wassen kan niet in alle situaties en mag echt pas met toestemming van uw behandelend specialist worden gedaan.

U wordt aangeraden een katoenen kous onder de, broeierige, halskraag te dragen om zodoende irritatie van de huid en transpiratie reuk te voorkomen. Dit zal indien van toepassing op de verpleegafdeling al gedaan worden. In andere gevallen kunt op de gipskamer terecht. De halskraag kan gereinigd worden met zeep, waarna hij goed gedroogd moet worden met een doek.

NB

Mannen wordt afgeraden een stoppelbaard te hebben.

In bed

In bed is een harde halskraag ook niet altijd prettig. Behalve zekerheid geeft deze nogal eens ongelijke druk. Om deze ongelijke druk weg te nemen kan het nodig zijn een hoofdkussen te gebruiken. Een goed kussen bepaalt uiteindelijk het comfort in bed. Dit geldt zeker als u op uw zij wilt liggen. Het kussen moet dan zó dik zijn dat uw nek min of meer in een rechte positie blijft ten opzichte van uw romp.

Problemen of vragen

Neem in de volgende situaties contact op met de gipskamer:

- Bij toenemende pijnklachten.
- Bij koorts.
- Toenemende roodheid van een operatiewond.
- Bij krachtsverlies in arm of been.
- Bij gevoelsverlies in arm of been.
- Bij een defecte halskraag.
- Bij het ontstaan van drukplekken.
- Bij twijfels, vragen of op- en aanmerkingen.

Telefoonnummer 088 75 580 23 (werkdagen 8.15 -16.45 uur).

Buiten kantooruren (alleen in acute situaties) SEH afdeling 088 75 666 65.

Divisie Heelkundige Specialismen

Afdeling Gipskamer, locatie AZU

UMC Utrecht, Locatie AZU, Heidelberglaan 100, Postbus 85500, 3508 GA Utrecht

Tel 088 75 555 55

www.umcutrecht.nl

© 2008, UMC Utrecht, afdeling Interne en Externe Communicatie